

NOTAT

12. november 2012

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om ophævelse af lov om hjemmeservice og ændring af ligningsloven (Ophævelse af hjemmeserviceordningen)

1. Baggrund og indhold

Som led i regeringens sanering af erhvervsstøtteordninger ophæves lov om hjemmeservice, således at der ikke længere kan opnås tilskud til almindeligt forekommende rengøring af private husstande, der udføres efter 1. januar 2013.

Loven finder fortsat anvendelse på udbetaling af bidrag for ydelser, som er udført før dette tidspunkt, forudsat at forbrugeren har betalt sin andel af ydelsen inden 1. april 2013, og at de krævede oplysninger til identifikation af virksomhed, husstand og ydelse er indberettet inden 1. juli 2013.

Udkast til lovforslaget blev sendt i høring den 4. oktober 2012 hos en række organisationer og offentlige myndigheder med høringsfrist den 21. oktober 2012.

Der er modtaget svar fra 15 organisationer og myndigheder, hvoraf 7 har svaret, at de ikke har bemærkninger til forslaget. 8 organisationer og myndigheder har haft bemærkninger til forslaget. I vedlagte høringsliste, jf. bilag 1, er det anført, hvilke organisationer og myndigheder lovforslaget har været sendt til.

Nugældende ret

Private husstande, hvori der bor mindst én person, som er berettiget til folkepension eller er tilkendt førtidspension, kan i henhold til lov om hjemmeservice opnå tilskud til almindelig rengøring. Det er efter seneste ændring af ordningen en betingelse for tilskud, at husstanden har fået udført tilskudsberettiget arbejde i det foregående kalenderår samt inden for perioden 1. januar 2009 til den 1. september 2011. Der er derfor lukket for tilgang af nye borgere til ordningen. Tilskuddet er på 30 pct. af prisen. En husstand kan højst få 6.000 kr. i tilskud pr. hjemmeservicevirksomhed pr. kvartal. Ordningen fungerer i princippet som et tilskud til forbrugerne, men i praksis bliver tilskuddet udbetalt til hjemmeservicevirksomhederne.

2. Høringssvarene med bemærkninger

Høringssvarene med bemærkninger vil nedenfor blive kommenteret nærmere med udgangspunkt i følgende overordnede opdeling:

- Generelle holdninger til lovforslaget
- Øvrige bemærkninger til lovforslaget
- Tekniske bemærkninger til lovforslaget

2.1. Generelle holdninger til lovforslaget

LO og Ældre Sagen er modstandere af at ophæve lov om hjemmeservice. Dansk Erhverv er endvidere særdeles kritisk. DI er til gengæld overordnet enig i, at der bør ryddes op i de forskellige tilskudsordninger, så støtten målrettes og giver mest mulig effekt for pengene.

LO bemærker, at hjemmeserviceordningen er forholdsvis arbejdskraftintensiv og medfører beskæftigelse for særligt lavt uddannede, hvilket er den gruppe, som er hårdest ramt af arbejdsløshed i den nuværende konjunktursituation.

Ældre Sagen bemærker blandt andet, at hjemmeserviceordningen som supplement til hjemmehjælpen har været et bidrag til at højne livskvaliteten for de ældre, der nu bor længere i deres eget hjem, selv om de er blevet svækkede. Hvis hjemmeserviceordningen nedlægges, vil det medføre, at ældre, som i disse år i forvejen er ramt af nedskæringer eller en forstramning af visitation til hjemmehjælp i form af praktisk bistand, og som har forsøgt at kompensere via hjemmeserviceordningen, bliver dobbelt ramt.

Ligeledes peger Ældre Sagen på, at ordningen, som oprindeligt blev indført bl.a. af hensyn til at øge beskæftigelse og begrænse sort arbejde, nedlægges i en lavkonjunktur, hvor der er en betydelig arbejdsløshed, som bl.a. rammer nogle af de grupper af lønmodtagere, som ellers typisk ville have haft mulighed for at fastholde et arbejde via hjemmeserviceordningen.

I den forbindelse bemærker Ældre Sagen, at der er en utilfredsstillende belysning af forslagens konsekvenser.

Ældre Sagen bemærker endvidere, at en nedlæggelse af hjemmeserviceordningen vil være i modstrid med tilkendegivelsen i finanslovsaftalen for 2012.

Dansk Erhverv bemærker, at hjemmeserviceordningen udover at udfylde et service- og velfærdsbehov bidrager til at gøre sort arbejde hvidt og dermed sikre betydelige momsindtægter mv. til statskassen. En årlig udgift på omkring 85 mio. kr. anses ikke for at være overvældende høj i betragtning af den positive beskæftigelseseffekt i servicesektoren, det positive bidrag til privatforbruget samt den livskvalitet, der sikres for brugerne.

Dansk Erhverv bemærker, at lovforslaget skal ses i forbindelse med, at det ifølge finanslovsforslaget for 2013 fastholdes, at også servicedelen af boligjobordningen ophører ved årsskiftet, hvilket Dansk Erhverv ligeledes tager afstand fra.

Dansk Erhverv mener, at man generelt burde udvide adgangen til husholdningsnære tjenesteydelser med tilskud efter svensk forbillede i form af det såkaldte RUT-afdrag, som Dansk Erhverv mener har en række gevinster såvel på virksomheds som på statsligt niveau. Dansk Erhverv mener, at den administrative tilskudsmodel i hjemmeserviceordningen er væsentligt bedre end i Boligjobordningen, og at man formentlig med fordel kan lade disse to ordninger smelte sammen. I en sådan situation anbefaler Dansk Erhverv, at man viderefører den tekniske model fra hjemmeserviceordningen.

Kommentar

Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen vil foretage en sanering af erhvervsstøtteordningerne. Saneringen er afspejler behovet for en ansvarlig linje i den økonomiske politik. Samtidig vil der blive taget en række nye initiativer, som skal fremme vækst og beskæftigelse i hele Danmark.

Nedlæggelsen af hjemmeserviceordningen skal således ses i lyset af regeringens samlede indsats for at øge beskæftigelsen. Regeringen har gennemført en række initiativer til at understøtte beskæftigelsen på kort sigt, som samlet skønnes at styrke beskæftigelsen med 10.500 personer i år og 21.000 personer næste år. Det drejer sig blandt andet om kickstarten, tilbagebetaling af efterlønsbidrag, boligafalten (vedr. Landsbyggefonden), aftale om skattereform, investeringsvinduet og klimainvesteringer på spildevandsområdet. Derudover er der afsat midler til et uddannelsesløft for ledige og en styrket indsats for at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden i regeringens forslag til finanslov for 2013.

Desuden indebærer skatteaftalen fra juni 2012 en markant nedsættelse af skatten på arbejde med i alt godt 14 mia. kr. frem mod 2022. På sigt skønnes reformen at øge beskæftigelsen med knap 16.000 personer.

For så vidt angår spørgsmålet om sort arbejde, viste en evaluering af hjemmeserviceordningen i 2001, at ordningen kun havde en beskeden effekt på omfanget af sort arbejde (ca. 7 pct. inden for rengøring).

Med hensyn til om nedlæggelsen af hjemmeserviceordningen vil betyde dårligere forhold for de ældre bemærkes, at kommunerne er forpligtede til at yde de nødvendige ydelser efter serviceloven, som bl.a. hjemmehjælp, til personer med særligt behov. Hjemmeserviceydelser er ydelser, som ældre og førtidspensionister, der gerne vil have gjort noget ekstra, har kunnet tilkøbe med tilskud hos særlige hjemmeservice-virksomheder.

En undersøgelse fra 2007 viser, at det især er de økonomisk bedst stillede pensionister, der benytter ordningen, og det er også dem, der modtager de største tilskudsbeløb. Denne gruppe af pensionister ville potentielt også have købt ydelser uden tilskud fra hjemmeserviceordningen, idet ordningen indebærer en egenbetaling på 70 % af prisen, hvilket peger på en risiko for støttespild.

Selvom selve hjemmeserviceordningen ophæves, vil ældre og førtidspensionister dog fra 2013 kunne købe rengøringsydelser på fordelagtige vilkår, så længe det blot sker hos en anden ældre person (pensionist), der ikke udfører arbejdet som et led i erhvervsmæssig virksomhed. Den ældre person, som udfører arbejdet, vil således efter nye regler i skattelovgivningen kunne oppebære en samlet indkomst for sådant arbejde på op til 10.000 kr. om året, uden at det bliver skattepligtigt.

Hertil kommer, at unge under 16 år fremover ikke beskattes af deres fritidsjob, hvis dette består i fx rengøring i private hjem.

På den baggrund fastholdes lovforslaget uændret.

2.2. Øvrige bemærkninger til lovforslaget

DI bemærker, at afskaffelsen af hjemmeserviceordningen må forventes at medføre en faldende efterspørgsel, hvorfor udfasningen bør ske over en periode, der giver virksomhederne mulighed for at afskedige de berørte medarbejdere. Medarbejderne har typisk en opsigelsesperiode på 3-4 måneder. Derfor foreslås det, at lovens ikrafttræden rykkes til for eksempel 1. april 2013, således at de berørte virksomheder kan nå at opsiges medarbejderne med det lovlige opsigelsesvarsel.

Social- og Integrationsministeriet bemærker, at en afskaffelse af hjemmeserviceordningen kan indebære, at flere borgere vil søge om (og på baggrund af en konkret og individuel vurdering være berettiget til) praktisk hjælp til rengøring m.v. efter serviceloven. Det følger af servicelovens § 83, at kommunalbestyrelsen skal yde praktisk hjælp til personer, som på grund af midlertidig eller varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre opgaven.

Kommentar

For så vidt angår lovens ikrafttrædelse, har virksomhederne har været informeret om, at hjemmeserviceordningen påtænkes ophævet, siden den 27. august 2012, hvor forslaget til finanslov for 2013 blev offentliggjort. Der har endvidere været en meddelelse på Erhvervsstyrelsens hjemmeside herom siden den 26. september i 2012.

En undersøgelse fra 2007 viser i øvrigt, at det er de pensionister med de højeste indkomster, der modtager de største tilskudsbeløb. Denne gruppe af pensionister ville potentielt også have købt ydelser uden tilskud fra

hjemmeserviceordningen, hvilket peger på en risiko for støttespild. Det er på den baggrund vurderingen, at fjernelsen af de sidste 30 pct. i tilskud ikke vil få væsentlig indflydelse for virksomhederne som helhed.

Kommunerne er efter serviceloven forpligtede til at yde de nødvendige ydelser, som bl.a. praktisk hjælp til rengøringen, til personer med særligt behov. Det er imidlertid kommunerne, der via deres visitation afgør, hvilke borgere, der er berettiget til hjælp i henhold til serviceloven. Dette ændres der ikke på som følge af forslaget. Det vil derfor også fortsat være op til den enkelte kommune at afgøre hvilke borgere, der er berettiget til hjælp.

Hjemmeserviceydelser er ydelser, som ældre og førtidspensionister, der gerne vil have gjort noget ekstra, har kunnet tilkøbe med tilskud hos særlige hjemmeservice-virksomheder.

2.3. Tekniske bemærkninger til lovforslaget

Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER) og Skatteministeriet har afgivet bemærkninger af mere teknisk art.

TER anfører, at som konsekvens af hjemmeserviceordningens ophævelse bortfalder alle dokumentationskrav og dermed de administrative aktiviteter, virksomhederne bruger på efterlevelse. De frigjorte administrative ressourcer i virksomhederne er opgjort til i alt ca. 19 mio. kr. på samfundsniveau årligt.

Skatteministeriet ønsker i en overgangsperiode opretholdt nogle bestemmelser i lov om hjemmeservice, således at myndigheden også i en periode efter lovens ophævelse har mulighed for at få udleveret registrerede oplysninger i Erhvervsstyrelsen om hjemmeservice til deres kontrolarbejde. Skatteministeriet ønsker endvidere ophævet en bestemmelse i ligningsloven om, at hjemmeservicebidrag ikke skal medregnes til den skattepligtige indkomst.

Kommentar

TERs bemærkninger indføres i lovforslagets bemærkninger.

Med hensyn til Skatteministeriets ønske om i en overgangsperiode at opretholde de nævnte kontrolbestemmelser samt ønsket om en konsekvensændring i ligningsloven, vurderes det som ændringer, der umiddelbart kan imødekommes. På den baggrund tilrettes forslaget, således at ophævelsen af § 2, stk. 2, 2. pkt., og § 6, stk. 4, 1. pkt., i lov om hjemmeservice først træder i kraft den 1. januar 2016. Overgangsperioden foreslås til 3 år, da skattekrav som udgangspunkt forældes efter 3 år. Der indsættes endvidere en bestemmelse om, at ligningslovens § 7, nr. 25, ophæves.

Bilag 1Høringsliste

3F,
Advokatrådet,
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,
Dansk Arbejdsgiverforening,
Dansk Erhverv,
Danske Advokater,
Den Danske Dommerforening,
DI,
Dommerfuldmægtigforeningen,
Finansrådet,
FOA,
Forbrugerrådet,
Foreningen Danske Revisorer,
Frederiksberg Kommune,
FSR – danske revisorer,
Håndværksrådet,
Kommunernes Landsforening,
Krifa,
Københavns Kommune,
Landsorganisationen i Danmark,
Organisationen af Selvejende Institutioner,
Parcelhusejernes Landsforening,
Rengøringssekskabernes Branche- og Arbejdsgiverforening,
Servicebranchens Arbejdsgiverforening,
Ældre Sagen.

Beskæftigelsesministeriet,
Finansministeriet,
Forsvarsministeriet,
Justitsministeriet,
Klima, Energi- og Bygningsministeriet,
Kulturministeriet,
Ligestillings- og Kirkeministeriet,
Miljøministeriet,
Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter,
Ministeriet for Børn og Undervisning,
Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående uddannelser,
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri,
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse,
Skatteministeriet,
Social- og Integrationsministeriet,
Transportministeriet,
Udenrigsministeriet,
Økonomi- og Indenrigsministeriet.